

HEILIGE HERRIE

HEILIGE HERRIE

Geloven in de popmuziek

Corjan Matsinger

Buijten & Schipperheijn *Motief* - Amsterdam

Colofon

© 2020 Corjan Matsinger

Omslagontwerp © Studio Vandaar, Jedi Noordegraaf, www.studiovandaar.nl

Foto's:

Foto auteur, p. 2: Gertjan van Ginkel

Foto poptempel, p. 160: Floortje Daamen

Mick Haupt (p. 6, 45), Mikkel Bech (p. 11), Anthony Delanoix (p. 22), Jack Hamilton (p. 33), Florian Schneider (p. 34), Keagan Hennan (p. 52), Dalibor Bosnjakovic (p. 66), Antoine Julien (p. 81), Gotaflī (p. 93), Anna Grave (p. 94), Roland Hechanova (p. 109), Josh Sorenson (p. 110), Eric Nopanen (p. 121), , Brett Jordan (p. 123), Zaya Odeesho (p. 124), Reno Laithienne (p. 129), Jo Jo (p. 130), Dan Stark (p. 137)

Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

De uitgever heeft zijn best gedaan rechtenvrije illustraties te gebruiken. Mocht u toch menen enige rechten te kunnen doen gelden, meldt u dit dan bij de uitgever (rechten@buijten.nl).

ISBN 978-94-6369-101-7

Inhoud

Proloog – Popverdomme	7
1. Last night a DJ saved my life	13
Heilige Herrieplaylist – Divine Disco!	21
2. Prayer in C	23
Heilige Herrieplaylist – prayers up	32
3. Exodus	35
Heilige Herrieplaylist – Exodus	44
Intermezzo – Gangsta Paradise (Psalm 23)	46
4. Holy shit!	53
Heilige Herrieplaylist – Holy shit!	65
5. God is a dj	67
Intermezzo – Genesis	77
Playlist Bijbelpop	82
6. Crossroads Blues	95
Intermezzo – ‘God’, ‘God part II’ en ‘God part III’	105
7. Chocolate Jesus	111
Heilige Herrieplaylist ‘Chocolate Jesus’	122
Epiloog – I God a feeling!	125
Bijlage – Instant karma	131
Heilige Herrieplaylist ‘boeddhapop’	136
Literatuurlijst	137
Noten	141

God gave rock & roll to you, gave rock & roll to you.
Put it in the soul of everyone. (Kiss)

Popverdomme

Na afloop van onze popquiz komt er een meisje van een jaar of zestien met een Guns N' Roses T-shirt naar me toe. Ze kijkt me lachend aan en zegt: 'GVD! Ik wist niet dat er zoveel geloof in de popmuziek zit, zeg!' Voor ik goed en wel kan reageren op haar uitspraak is ze al weer weg. Pff, ik had niet gerekend op deze krachtterm, maar ik vat het maar op als een compliment. Als ik een paar weken later met ons team van de popquiz een biertje zit te drinken vertel ik over het meisje. Jorn en Timon moeten glimlachen. De mannen kijken elkaar vervolgens aan, en terwijl ze met hun bierflesjes proosten beginnen ze hard te lachen en roepen 'popverdomme!' Wat blijkt, de mannen hebben een paar weken eerder een biertje ontdekt met de naam 'Hopverdomme'. Het trappistenbiertje en de popquiz-uitspraak worden op de geestelijke 'draaitafel' van mijn onnavolgbare muzikale vrienden gelegd en voilà, de remix is compleet.

Vloeken in de kerk

Ik kon als puber al helemaal opgaan in de muziek. Ik speelde luchtgitaar op mijn slaapkamer tijdens de hits van Lenny Kravitz, Nirvana, The Cure, Michael Jackson en U2. Het bandje van Bono was mijn favoriet, ik werd lid van de fanclub en bestudeerde als zestienjarige jongen de songteksten en de interviews. Met mijn vrienden deed ik als U2 mee met de playbackshow van de plaatselijke Oranjevereniging. Onze act was compleet met televisieschermen en zelfgebouwde gitaren een succes. We sleepten de tweede prijs in de wacht; volgens de jury waren we 'angstaanjagend goed'. *Yeah!* Maar het was niet allemaal rock & roll in mijn leventje. Ik ging als een goed gereformeerde jongen elke week braaf naar de kerk. De fans van orgelmuziek konden mijn Metallica T-shirt niet zo waarderen.

Popmuziek was volgens mijn jeugdleiders vloeken in de kerk. Als puber kreeg ik van een verontruste leider van de jeugdvereniging dan ook een boekje in handen met de titel: *Welke muziek maakt u ziek? Verborgene gevaren in de popmuziek*. Het boekje bevatte diverse complottheorieën over popartiesten die hun ziel aan de duivel hadden verkocht en daarmee de verdoemenis deelachtig werden. Ik heb als eigenzinnige tiener gesmuld van de verhalen over backmasking in het boekje, maar daarover later meer. Andere gelovigen probeerden mij vooral te wijzen op christelijke bands, die de plaats van al die heidense rockers zouden kunnen innemen. Veel van deze muziek was helaas slechts een goedkope imitatie van mijn muzikale helden. Maar eerlijk is eerlijk, er zat een aantal goede bands bij die mij nog steeds veel luisterplezier opleverden. Het waren de mannen van de 77's, The Prayer Chain, The Violet Burning, Adam Again, The Choir en Daniel Amos die mijn scepsis richting de christelijke rock met hun gitaren aan diggelen sloegen.

Maar niets en niemand kon op tegen mijn bandje U2. In mei 1993 was het zover, de jongen uit Vijfheerenlanden ging met een vriend op de fiets naar het NS-station van Gorinchem om daarvandaan naar Rotterdam te reizen. We gingen naar Bono, Edge, Larry en Adam in de Kuip. Ik weet nog goed dat we buiten hebben zitten kletsen met andere fans tot de deuren opengingen. Mijn eerste stadionconcert was ophanden! Ik heb tijdens de show mijn ogen uitgekeken. Het grote podium met de stellages waarin beschilderde Trabantjes hingen, en dan waren er die grote 'wanden' opgebouwd uit tientallen televisieschermen. De show was geweldig. De kreten die op de televisieschermen verschenen, Bono in zijn 'The Fly' outfit en natuurlijk al die fantastische liedjes. Maar wat die avond het meeste indruk maakte was het nummer 'One'. Ik had kippenvel van mijn kruin tot aan mijn tenen, toen Bono in de Kuip een vierde couplet aan het nummer toevoegde, waarin hij het uitschreeuwt naar de hemel.

**Do you hear me coming, Lord,
Do you hear me call?
Hear me knocking, knocking at your door.
Do you hear me coming, Lord,
Do you hear me call?
Feel me scratching, will you make me crawl?**

Wat sprong mijn hart op in deze kerkdienst in het stadion van Rotterdam. Ik weet niet wat het was, maar ik werd ergens diep vanbinnen geraakt. 'It rocked me', zoals sommige muzikanten dan zeggen.

Bono zingt in het nummer 'Mofu' een boeiende zin: 'Lookin' for baby Jesus under the trash.' Popmuziek is voor mij een ontdekkingsreis waarin ik me telkens weer laat verrassen. Wat zijn er veel hemelse liedjes. Natuurlijk, eerlijk is eerlijk, sommige popmuziek is 'trash', er bestaan veel oppervlakkige, vulgaire en platvloerse liedjes die van mij gelijk de prullenbak in mogen. Maar ik focus graag op het positieve. Er zijn zoveel kwetsbare en breekbare songs, ik kom *baby Jesus* overal tegen. Ik laat me graag verrassen door de ervaringen en perspectieven van anderen. Het maakt me rijker, het scherpt mijn geest en het doet mij me verwonderen. Wie wil dat nou niet? In dit boekje doe ik daarom een bescheiden poging om mijn enthousiasme over de spirituele kant van de popmuziek te ventileren. Het verhaal doet de ronde dat rock-'n-roll haar eerste dansspasjes deed in de kerkzaal, hoe mooi is dat? Toch is het niet alles goud wat er blinkt in de hitlijsten; er zijn genoeg songs vol 'kerktaal' die ik meestal skip. Tegelijk zijn er liedjes die over de duivel lijken te gaan en toch op *repeat* mogen.

Dit boek zit vol (korte) verhalen, achtergronden en ditjes en datjes die hopelijk een glimlach op je gezicht toveren. Wie weet halen mijn reflecties herinneringen naar boven of doen ze je de wenkbrauwen fronsen omdat je hier even over wilt nadenken. Muziek bevat vaak meerdere 'betekenislagen', soms lijkt een liedje over de liefde tussen twee mensen te gaan. Maar je zou er ook iets over God in kunnen horen. Een liedje is geschreven in een bepaalde tijd, op een bepaalde plaats. Maar wat gebeurt er als het liedje jaren later in een andere context onder het stof vandaag gehaald wordt?

Heilige herrie is geen popencyclopedie. Het is slechts een kleine selectie van verhalen, legenden en weetjes, want alle boeken van de wereld zouden de lengte, de breedte en de diepte van de rock-'n-roll niet kunnen bevatten. Nog specifieker, *Heilige Herrie* bevat de muzikale reis van een *gereformeerd* jochie uit de polder die een poging doet om het 'geloven in de popmuziek' op (de draai)tafel te leggen. Ik voelde me tijdens het schrijven eerlijk gezegd steeds kleiner worden en vroeg me regelmatig af waar ben ik aan begonnen? Ik heb me dan ook beperkt tot songs waarin spiritualiteit en religie *expliciet* in de songtekst voorkomen. Spiritualiteit laat zich natuurlijk niet alleen vangen in woorden. Een hemelse gitaarsolo of een dromerige

pianopartij kan als wierook naar boven stijgen. Maar ik moest me beperken en ik heb dit als goed opgevoede calvinist dan ook gedaan door een focus op het geschreven woord. Je kunt de hoofdstukken achtereenvolgens lezen, of elke keer een paar bladzijden of een los hoofdstuk tot je nemen om vervolgens de songs te beluisteren via de *Heilige Herrie* Spotifylijstjes. Voor de lezers die na de zeven hoofdstukken, de intermezzo's en de lijsten 'We want more' roepen, zijn er natuurlijk nog een fikse aantal eindnoten (die ook weer een paar lijstjes bevatten) en een bijlage. Zie ze als een toegift na dit (uiteraard te korte) papieren concert.

Last but not least. Ik hoop dat je door het lezen van *Heilige Herrie* toch die ene lp weer eens op je platenspeler legt, of dat concertkaartje probeert te verzilveren. Geloof me, soms zijn er maar drie akkoorden voor nodig om een *stairway to heaven* te laten verschijnen.

I've been listening to a lot of gospel singers like Mahalia Jackson and Aretha Franklin. I love gospel, because gospel is so truthful. You know, I'm not religious, but there is nothing more pure than the relationship you have with your God – there is nothing stronger than that apart from your love of music. Gospel is very inspirational.

(Amy Winehouse)

Last night a DJ saved my life

De term rock-'n-roll bestaat uit twee delen die samen misschien wel het hele verhaal van de geschiedenis van de popmuziek samenvatten. Je hebt de *rock*, en je hebt de *roll*. Laten we beginnen met de laatste. Je was platgezegd in de vorige eeuw 'on the roll' geweest als je seks op de achterbank van de auto had gehad. Een soort van 'paradise by the dashboard light', zeg maar. Je kon ook rollen met je lief in het hooi of ergens anders, als het gras maar minimaal twee kontjes hoog was. De hitlijsten staan vol met liefdesliedjes, bijvoorbeeld over twee mensen die elkaar zien op de dansvloer en om elkaar heen draaien omdat ze elkaar wel leuk vinden. Maar ook heftige *break-up* songs omdat die ene jongen of dat meisje van de dansvloer een tijdje later toch een klootzak of een bitch blijkt te zijn. Het liefdesliedjesrepertoire is ontelbaar, en dat geldt ook voor de zangers ervan: van rappers die opscheppen over de hoeveelheid meisjes met wie ze het bed gedeeld hebben tot muzikanten met grijze haren die de liefde van hun leven een serenade brengen.

Het is tijd om te 'rocken', dus op naar de kerk. Je bent in een black revival meeting aan het einde van de negentiende eeuw in de Verenigde Staten. Het blackgospelkoor swingt de pan uit en een *preacher* schreeuwt het uit: 'Halleluja!' Hij kan niet anders. '*Something rocks me*', vertelt hij de kerkgangers, die blijven swingen op de maat van de muziek. Hij zet als een ware dominee Al Green een lied in en het koor valt hem weer bij.¹ *Rocking* was de term die in het Zuiden van de States gebruikt werd om aan te geven dat je van hogerhand werd aangeraakt. De oorsprong van de term 'rocking and rolling' komt trouwens uit de scheepvaart. De woorden werden gebruikt om het deinen van een schip op het water te beschrijven. Maar in de spirituals zijn het de knieën die worden gebogen

en de handen die in de lucht gaan om de bewegingen van Gods sterke arm te bezingen.

Neem de Afrikaans-Amerikaanse spiritual 'Rock O' My Soul' (ook wel 'Rock-a my Soul in the Bosom of Abraham' genoemd).² Het nummer werd voor het eerst gedocumenteerd in de uit 1867 daterende collectie van 'Slave Songs of the United States'. Het werd later gezongen door artiesten als Louis Armstrong en Elvis Presley.

Rock-a-my Soul

(Refrain)

**Rock-a-my soul in the bosom of
Abraham,
rock-a-my soul in the bosom of
Abraham,
rock-a-my soul in the bosom of
Abraham.
Oh! Rock-a-my soul.**

**2. When I came home from the
valley at night,
Oh, rock-a-my soul.
I knew that everything will be
all right,
Oh, rock-a-my soul.**

**1. When I went down to the val-
ley to pray,
Oh, rock-a-my soul.
My soul got happy and I stay
all day,
Oh, rock-a-my soul.**

**3. The sun shines bright on the
cloudiest day,
Oh, rock-a-my soul.
A prayer is all you need to
light your day,
Oh, rock-a-my soul.**

Ik kan me voorstellen dat de tekst in eerste instantie wat vreemd op je overkomt. *Rock o' my soul in the bosom of Abraham?* Wat gebeurt er nu precies met de zanger die aan de borst van de aartsvader ligt? Laat me het even uitleggen. De spiritual is een verwijzing naar een Bijbelse fabel. In het verhaal ligt de bedelaar Lazarus bij de poort van een rijke man. Hij zit onder de zweren, waar straathonden aan komen likken. De rijke man laat de stervende Lazarus zijn hele leven links liggen. Hij heeft geen oog voor het zielige hoopje mens bij de ingang van zijn villa. Maar alles verandert als Lazarus zijn laatste adem uitblaast. De bedelaar vindt troost in de schoot van Abraham. De rijke man sterft ook, nu heeft hij niets meer aan zijn geld. Maar het lot van de rijke man is minder gunstig. Hij roept Abraham vanuit het dodenrijk nog om hulp, maar het is te laat.³

‘Rock O’ My Soul’ grijpt zich vast aan de belofte dat het beter zal worden. De ziel van de zanger raakt in vervoering, er is hoop voor de werkers die moeten afzien op de katoenplantages. Zoals een vader zijn kind troost als het is wakker geschrokken door een nachtmerrie, zo is God. Zoals Lazarus werd opgevangen door Abraham zelf, zo is er ook voor de zanger een veilige plek. En wie weet of de rijke slavendrijvers op een dag hun verdiende loon zullen krijgen.

Godmother of rock-’n-roll

In mijn zoektocht naar andere voorbeelden van het christelijk ‘rocken’ kwam ik na jaren zoeken weer bij miss Rosetta Tharpe (1915-1973).⁴ Ze groeit op in het Zuiden van Amerika, haar ouders waren katoenplukkers. Haar moeder was daarnaast een bevlogen evangelist, Rosetta gaat met haar moeder naar Chicago om het goede nieuws ook daar te vertellen. De ster van deze jonge dochter rijst snel, mensen worden verliefd op de goedlachse en innemende meid die gepassioneerd zingt over God. Ik ben een groot liefhebber van de door velen bejubelde rockchick Sister Rosetta Tharpe. Ze noemen haar ook wel de ‘godmother of rock-’n-roll’.⁵ De diva met de elektrische gitaar zong echt de sterren van de hemel. Haar gitaarspel was trouwens ook fenomenaal, haar hele performance inspireerde blanke jongens als Elvis en Johnny Cash. De gospelspirit bracht soul in de muziek en dat voelde iedereen. Rosetta speelde graag in de kerk, maar ook in het theater en de nachtclub was ze een veelgeziene gast. Ze zong graag over de liefde tussen een jongen en een meisje, maar liever nog over de liefde van de Heer. Zoals in ‘Rock Me’, haar eerste hit:

**You hold me in the bosom
Till the storm of life is over
Rock me in the cradle of our love
Only feed me till I want no more
Then you take me to your blessed home above
Make my journey
You make my burning brighter
Help me to do good wherever I can
Oh, let thou praise and thrill me
Thou loving kindness fill me
Then you hold me**